

ظهور عاشورا در تهران می‌توانید به تماشای مراسم «خیمه سوزان» بروید

آیین سوزتاک

سعیده مرادی ✓ عزاداری‌های ماه محرم در ایران دارای آداب و رسوم مختلفی است که بسیاری از آنها قدمتی تاریخی و چند صدساله دارند. همین آیین‌ها هر سال در این ایام، علاوه بر مردم کشورمان، مشتاقان خارجی زیادی را به شهرهای مختلف ایران می‌کشاند. یکی از این مراسم آیین خیمه‌سوزان است که هر سال ظهر عاشورا در نقاط مختلف کشور از جمله تهران اجرا می‌شود. بانی اغلب خیمه‌سوزان‌ها هیئت‌ها هستند و این آیین برگزار می‌شود تا یادی باشد از آتش‌زدن چادرهای یاران امام حسین (ع) در واقعه کربلا.

چهارراه گلوبندک

بزرگ‌ترین و شناخته‌شده‌ترین مراسم خیمه‌سوزان تهران که هر سال گردشگران خارجی زیادی هم برای تماشای آن می‌آیند، در چهارراه گلوبندک برپا می‌شود.

نشانی: خیابان پانزده خرداد، چهارراه گلوبندک، حسینه کربلایی‌ها

اصالت یک آیین

آیین عزاداری به سبک کربلایی‌های مقیم تهران در چهارراه گلوبندک در عاشورا سوگواران حسینی را از نقاط دور و نزدیک تهران به سوی خود می‌کشد. در روز عاشورا و پس از اذان ظهر و اقامه نماز، دسته‌های عزاداری بازار در چهارراه گلوبندک دور هم جمع می‌شوند. صدای شیپور و نقاره که از حسینه کربلایی‌ها بلند می‌شود همه مردم عزادار را هگداز از چهارراه گلوبندک به صف می‌شوند. پیش قراولان حسینه کربلایی‌ها با پیراهن‌های سیاه بلند و حمایل‌های سبزرنگ با صدای طبل، نقاره، سنج و شیپور از مقابل حسینه به راه می‌افتند. این دسته‌ها با دسته‌های عزاداری نقاط دیگر شهر تفاوت دارند؛ برای مثال در این مراسم از طبل‌های پوستی و شیپور استفاده می‌شود که هم صدای گوش‌نواز تری را در مقایسه با طبل‌های وارداتی تولید می‌کنند و هم ظاهر سنتی عزاداری این قسمت از شهر را حفظ می‌کنند.

خیمه‌ها در آتش

در این روز گروهی از شبیه‌خوانان و تعزیه‌گردانان که عده‌ای لشکرکریان عمر بن سعد و عده‌ای دیگر بازماندگان امام حسین (ع) هستند، در مجاورت خیمه بزرگی که در وسط چهارراه برپا شده، جمع می‌شوند. شبیه‌خوانان سپاه عمر بن سعد، ابتدا به سمت خیمه بزرگ‌تر که برای امام حسین (ع) بوده می‌روند و آن را به آتش می‌کشند و مشعل به دست، به دور خیمه می‌گردند. سرانجام سپاهیان شام و عراق تمام خیمه‌ها را به آتش می‌کشند و مردم نیز با گریه و شیون، یا حسین (ع) می‌گویند. بعد از مراسم خیمه‌سوزان، نماز ظهر عاشورا با عظمت بسیار برگزار می‌شود.

بلوار قدس

معرفی آیین آتش‌زدن خیمه دولت‌آباد شهرری هر سال با مراسم مشعل‌گردانی در بلوار قدس که مسجد بزرگ کاظمینی در آن قرار دارد شروع می‌شود.

نشانی	شهرری، دولت‌آباد
مناسب	خانواده
اتوبوس	قدس
مترو	دولت‌آباد

۳ شب مشعل گردانی

آیین مشعل‌گردانی معمولاً در شب‌های هشتم و نهم و دهم محرم توسط عراقی‌های مقیم این محدوده از تهران انجام می‌شود که اوج آن شب عاشورا است. این مشعل‌ها ظهر عاشورا خیمه‌های برپا شده در این بلوار را به آتش می‌کشند. بعد از به آتش کشیده شدن خیمه‌ها عزاداران به صورت «یزله» که نوعی آیین مذهبی در دسته‌های سینه‌زنی است و با شور زیاد در حالی که به سر و سینه خود می‌زنند و نوحه می‌خوانند برای خاموش کردن آتش به سمت خیمه‌های در حال سوختن می‌روند. بعد از خاموش شدن آتش، نماز ظهر عاشورا را برپا می‌کنند.

میدان امام حسین

معرفی میدان امام حسین (ع) محل برگزاری بسیاری از ویژه برنامه‌های محرمی است و هر سال مراسم خیمه‌سوزان اینجا با حضور دسته‌های عزاداری و هیئت‌های مختلف در آن انجام می‌شود.

نشانی	خیابان انقلاب، میدان امام حسین (ع)
اتوبوس	میدان امام حسین (ع)
مترو	میدان امام حسین (ع)
مناسب	خانواده

خیمه‌سوزان با حضور سایر هیئت‌ها

ظهر عاشورا جمع زیادی از عزاداران سیدالشهدا (ع) در قالب هیئت‌های عزاداری در میدان امام حسین (ع) تجمع می‌کنند. جمعیت حاضر در این میدان ابتدا به عزاداری برای سید و سالار شهیدان پرداخته، سپس طبق رسم هر سال خیمه‌هایی که در اینجا برپا شده‌اند توسط شبیه‌خوان‌هایی که لباس سپاه یزد بر تن دارند و رجز می‌خوانند به آتش کشیده می‌شوند. تا خاموش شدن آتش مردم به عزاداری می‌پردازند. پلازای میدان امام حسین (ع) فضای مناسبی برای برگزاری مراسم آیینی، نمایش‌های عاشورایی و تعزیه فراهم کرده است.

میدان ابوذر

معرفی میدان ابوذر در جنوب پایتخت است که هر سال مراسم خیمه‌سوزان با حضور خیل جمعیت در آن برگزار می‌شود.

نشانی	خیابان ابوذر شرقی، بلوار ابوذر
اتوبوس	۱۸متری
مترو	شهرک شریعتی
مناسب	خانواده

یادگاری از تکه پارچه‌های سوخته

اجتماع بزرگ هیئت‌های مذهبی در روز عاشورای حسینی به سنتی دیرینه در میدان ابوذر تبدیل شده و هر سال جمعیت کثیری در این میدان حضور پیدا می‌کنند تا در کنار عزاداری شاهد مراسم خیمه‌سوزانی باشند که ظهر آن روز و پیش از اقامه نماز در اینجا برگزار می‌شود. رسم است که بعد از به آتش کشیدن خیمه‌ها هر کسی تکه‌ای از پارچه‌های سوخته را به عنوان یادگاری از آیین عزای حسینی به خانه می‌برد. همچنین در این روز آستان مقدس امامزاده حسن (ع) هم پذیرای عزاداران حسینی است.

بقعه سه دختران

معرفی مسئولیت برگزاری مراسم خیمه‌سوزان بقعه سه دختران شهرری را هیئت کربلایی‌ها، یکی از هیئت‌های قدیمی تهران برعهده دارد.

نشانی	محله هاشم‌آباد، میدان سلمان فارسی، خیابان قمی
اتوبوس	پیم‌گاز
مترو	متروی حرم حضرت شاه عبدالعظیم (ع) حسینی
مناسب	خانواده

کاروانی از شبیه‌خوان‌ها

در این مراسم کاروانی بزرگ از شبیه‌خوان‌ها که برخی لباس سپاهیان امام حسین (ع) و برخی لباس لشکر یزیدیان را بر تن دارند، بخشی از واقعه روز عاشورا را به نمایش می‌گذارند. مردم هم در کنار این دسته به عزاداری می‌پردازند. نواختن گسترده طبل‌ها در این مراسم یادآور طبل‌زدن دشمن در زمان حمله لشکر یزید و این‌زیاد به خیمه‌گاه اهل بیت امام حسین (ع) و اهل حرم است. بعد از به صدا درآمدن طبل‌ها خیمه‌هایی که در این محدوده برپا شده، توسط شبیه‌خوانان دسته یزیدیان به آتش کشیده می‌شود.

• نشانی: میدان شهید باهنر، مجموعه فرهنگی تاریخی نیاوران

معرفی: موزه کتابخانه سلطنتی نیاوران ۳ جلد کتاب چاپی را با موضوع زندگی امام حسین (ع) و جملات قصار ایشان، در گنجینه نفیس خود در معرض نمایش گذاشته است. در این بخش موزه کتاب «سخنان امام حسین (ع)» در معرض دید علاقه‌مندان قرار گرفته که حاوی جملات قصار آن حضرت است و به زبان‌های فارسی، عربی و انگلیسی نوشته شده است. سخنان آن حضرت در این کتاب با رباعیات فارسی معادل‌سازی شده است. همچنین کتاب «زندگانی امام حسین (ع)» به تألیف زین‌العابدین رهنما و کتاب «امام حسین و ایران» به تألیف نویسنده آلمانی کورت فریشلر در این موزه به نمایش درآمده‌اند.

کتاب سخنان
امام حسین
در موزه